

Obsah

Úvod.....	5
1. Metodologie a metody výzkumu.....	13
1.1 Výzkumné metody.....	14
1.2 Metody právně sociologického výzkumu (sociologická jurisprudence).....	16
1.3 Metody logické a metoda komparatistická.....	23
1.4 Historická (historicko-popisná) metoda.....	24
1.5 Metoda narace (narativní analýza).....	26
1.6 Kvantitativní metody.....	27
1.7 Kvalitativní metody – studium dokumentů a obsahová analýza.....	28
2. Postavení dítěte v rodině, společnosti a právu.....	30
2.1 Dítě a jeho postavení v období antického Řecka a Říma.....	30
2.2 Dítě a jeho postavení ve středověku.....	33
2.3 Dítě a jeho postavení v 18. a 19. století.....	34
2.4 Dítě a jeho postavení ve 20. století a počátku 21. století.....	40
2.5 Vývoj péče o osiřelé děti v evropském kontextu.....	48
2.6 Vývoj sociálně-právní ochrany a péče o děti na našem území.....	49
3. Dítě – dětství – rodina – společnost.....	55
3.1 Dítě a dětství.....	55
3.2 Rodina jako interdisciplinární pojem.....	59
3.2.1 Funkční rodina – socializované dítě.....	68
3.2.2 Problémová rodina.....	72
3.3 Rodina, rodičovství a jejich (ne)definice v právu.....	75
3.4 Ohrožení dítěte a s tím spojená rizika.....	81
3.5 Rodina a dítě v krizi.....	92
3.6 Právní aspekty krizové intervence.....	93
3.7 (Právní) ochrana a prevence ohrožení dítěte a rodiny.....	96
4. Ohrožené dítě – doktrinární vymezení.....	100
4.1 Objektivní a subjektivní ohrožení dítěte.....	100
4.2 Pozitivní a negativní význam ohrožení dítěte.....	103
4.3 Koherentní kategorizace pojmosloví teorie ohroženého dítěte.....	104
4.3.1 Subjektivní pozitivní ohrožení dítěte.....	104
4.3.2 Objektivní pozitivní ohrožení dítěte.....	105
4.3.3 Objektivní a subjektivní negativní ohrožení dítěte.....	108
5. Ochrana dítěte v právu soukromém a veřejném.....	113
5.1 Prameny ochrany práv dítěte.....	115
5.2 Ochrana dítěte a rodiny v ústavním právu.....	116
5.3 Ochrana dítěte a rodiny v mezinárodním a evropském právu.....	119
5.4 Ochrana dítěte a rodiny v sociálním právu.....	126
5.5 Ochrana nezletilého v soukromém právu.....	132
5.5.1 Rodičovská odpovědnost.....	134
5.5.2 Péče o jmění dítěte.....	134
5.5.3 Vyživovací povinnost.....	136

5.5.4	Ochrana nezletilých při rozchodu nebo rozvodu rodičů	138
5.5.5	Nezletilý v náhradní výchově	141
5.6	Sociálně-právní ochrana dětí	143
5.6.1	Pojem sociálně-právní ochrana	144
5.6.2	Dítě jako subjekt sociálněprávní ochrany dětí	145
5.6.3	Péče o ohrožené děti v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí	147
5.6.4	Orgány sociálně-právní ochrany dětí	148
5.7	Sociálně patologické jevy	149
5.7.1	Nezletilý jako pachatel provinění a oběť trestného činu	150
5.7.2	Ochrana a pomoc dítěti zanedbávanému, týranému a zneužívanému	152
5.7.3	Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	153
5.7.4	Sexualizované násilí páchané na dětech	154
5.7.5	Domácí násilí páchané na dětech	156
5.7.6	Soukromoprávní úprava ochrany před domácím násilím	157
5.7.7	Veřejnoprávní úprava ochrany před domácím násilím	158
5.7.8	Ochrana nezletilých v kontextu rizik hazardních a jiných her	159
5.7.9	(Kyber)šikana a (kyber)kriminalita	163
6.	Ochrana nezletilého v civilním právu procesním	166
6.1	Obecné zásady	166
6.1.1	Právo na spravedlivý proces	166
6.1.2	Nezletilý jako účastník řízení – řízení sporné a nesporné	170
6.1.3	Právo nezletilého účastníka řízení se vyjádřit a být slyšen	175
6.2	Zastoupení nezletilého	177
6.3	Specifické aspekty výslechu nezletilého jako účastníka řízení a svědka	181
6.4	Specifické aspekty znaleckého zkoumání nezletilého	184
6.5	Specifika řízení s účastí nezletilého v civilním procesu	188
6.5.1	Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí	188
6.5.2	Předběžná opatření ve věcech nezletilých	189
6.5.3	Řízení o určení a popření otcovství	191
6.5.4	Řízení ve věcech osvojení nezletilého	191
6.5.5	Řízení ve věcech péče soudu o nezletilé	192
6.5.6	Specifika výkonu rozhodnutí ve věcech péče soudu o nezletilé	193
Závěr		196
Seznam použitých zdrojů		199
Seznam použité monografické a sborníkové literatury		199
Seznam použité periodické literatury		217
Seznam použité cizojazyčné literatury		220
Seznam použitých internetových zdrojů		223
Seznam použitých právních předpisů		225
Seznam použité judikatury		229
Judikatura soudů I. stupně		229
Judikatura Evropského soudu pro lidská práva		229
Judikatura Ústavního soudu ČR		229
Judikatura Nejvyššího správního soudu ČR		230
Seznam zkratk		231
Abstrakt		233
Abstract		234